

Profiel van kwalificatiedossier:

Mbo-Verpleegkundige

» **Mbo-Verpleegkundige gehandicaptenzorg (GHZ)**

Geldig vanaf

1 augustus 2015

Opleidingsdomein

Zorg en welzijn (Crebonr. 79140)

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport

Ontwikkeld door: Kenniscentrum Calibris, afdeling Ontwikkeling en Innovatie.

Gelegitimeerd door: Bestuur van het Kenniscentrum Calibris op advies van de paritaire commissie beroepsonderwijs bedrijfsleven van het Kenniscentrum Calibris

Op: 13-02-2014

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
Overzicht van het kwalificatiedossier	5
Basisdeel	7
1. Beroepsspecifieke onderdelen	7
B1-K1: Bieden van zorg en begeleiding in het verpleegkundig proces	7
B1-K1-W1: Neemt een anamnese af en stelt een verpleegkundige diagnose	9
B1-K1-W2: Onderkent dreigende of bestaande gezondheidsproblemen	10
B1-K1-W3: Stelt een verpleegplan op	10
B1-K1-W4: Biedt persoonlijke verzorging en monitort welbevinden	11
B1-K1-W5: Voert verpleegtechnische handelingen uit	11
B1-K1-W6: Begeleidt een zorgvrager	12
B1-K1-W7: Geeft voorlichting, advies en instructie	13
B1-K1-W8: Reageert op onvoorziene en crisissituaties	13
B1-K1-W9: Coördineert de zorgverlening van individuele zorgvragers	14
B1-K1-W10: Evalueert en legt de verpleegkundige zorg vast	15
B1-K2: Werken aan kwaliteit en deskundigheid	16
B1-K2-W1: Werkt aan de eigen deskundigheid	16
B1-K2-W2: Werkt samen met andere beroepsgroepen in de zorg	17
B1-K2-W3: Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg	17
B1-K2-W4: Begeleidt nieuwe collega's, stagiaires en/of vrijwilligers	18
2. Generieke onderdelen	19
Profieldeel	20
P4: Mbo-Verpleegkundige gehandicaptenzorg (GHZ)	20
P4-K1: Biedt verpleegkundige zorg en begeleiding in de GHZ	20
P4-K1-W1: Ondersteunt en begeleidt bij het ontwikkelen en behouden van vaardigheden	21
P4-K1-W2: Communiceert met en begeleidt doelgroepen in de GHZ	22
P4-K1-W3: Begeleidt een groep zorgvragers en naastbetrokkenen	22
Keuzedeel	24

Leeswijzer

Het kwalificatiedossier voor het middelbaar beroepsonderwijs geeft weer wat de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen en kunnen aan het einde van de mbo - opleiding.

Opbouw dossier

Dit kwalificatiedossier bevat de kwalificatie - eisen voor één of meerdere mbo -beroepen en bestaat uit:

1. **Het basisdeel (B)**, dat gevormd wordt door:
  - a. De beroepsspecifieke onderdelen. Dit betreft gemeenschappelijke kerntaken en werkprocessen voor het gehele kwalificatie - dossier (met eventueel aanvullende eisen per profiel).
  - b. De generieke onderdelen. De generieke onderdelen zijn door de landelijke overheid geformuleerd. Het betreft de onderdelen:
    - Nederlandse taal;
    - rekenen;
    - loopbaan en burgerschap; en
    - voor zover het niveau 4 betreft: Engels.
2. Het **profieldeel (P)**. Profielen bestaan uit kerntaken (K) en werkprocessen (W) waarop de kwalificaties in dit kwalificatiedossier van elkaar verschillen.

Het kwalificatiedossier bevat een verwijzing naar het keuzedeel (D). Het keuzedeel vergroot de arbeidsmarktkansen van de mbo - student of vergemakkelijkt de doorstroom naar een vervolgstudie. Het vormt als het ware een 'plus' op het diploma. Het keuzedeel is dan ook geen onderdeel van de kwalificatie - eis, maar wordt wel op het diploma vermeld.

Taal en rekenen

De generieke eisen voor taal en rekenen zijn benoemd in het basisdeel. Als sprake is van beroepsspecifieke taal- en rekenen is dit aangegeven in de kolom 'vakken en vaardigheden'. Daarnaast kan in de kolom 'gedrag' een extra verduidelijking aangegeven zijn hoe deze beroepsspecifieke taal- en rekenen worden ingezet in een werkproces.

Verantwoordingsinformatie

Aanvullende (verantwoordings-)informatie bij dit kwalificatiedossier is te vinden op kwalificaties.s-bb.nl. Deze informatie is geen onderdeel van het kwalificatiedossier.

Overzicht van het kwalificatiedossier

Naam brancheverbijzondering	Mbo-niveau (EQF-niveau)	Wettelijke beroepsvereisten	Typering van de brancheverbijzondering	Studieduur van de kwalificatie
P1 Mbo-Verpleegkundige gehandicaptenzorg (GHZ)	4	Ja	middenkaderopleiding	6400

B1-K1 Bieden van zorg en begeleiding in het verpleegkundig proces	B1-K1-W1	Neemt een anamnese af en stelt een verpleegkundige diagnose
	B1-K1-W2	Onderkent dreigende of bestaande gezondheidsproblemen
	B1-K1-W3	Stelt een verpleegplan op
	B1-K1-W4	Biedt persoonlijke verzorging en monitort welbevinden
	B1-K1-W5	Voert verpleegtechnische handelingen uit
	B1-K1-W6	Begeleidt een zorgvrager
	B1-K1-W7	Geeft voorlichting, advies en instructie
	B1-K1-W8	Reageert op onvoorziene en crisissituaties
	B1-K1-W9	Coördineert de zorgverlening van individuele zorgvragers
	B1-K1-W10	Evalueert en legt de verpleegkundige zorg vast

B1-K2 Werken aan kwaliteit en deskundigheid	B1-K2-W1	Werkt aan de eigen deskundigheid
	B1-K2-W2	Werkt samen met andere beroepsgroepen in de zorg
	B1-K2-W3	Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg
	B1-K2-W4	Begeleidt nieuwe collega's, stagiaires en/of vrijwilligers

Profieldeel

De brancheverbijzonderingen in dit kwalificatiedossier hebben de volgende (specifieke) kerntaken en werkprocessen:

P1 Mbo-Verpleegkundige ziekenhuis (ZH)		
P1-K1 Biedt verpleegkundige zorg en begeleiding in het ZH	P1-K1-W1	Biedt zorg en begeleiding rond onderzoek en behandeling
	P1-K1-W2	Communiqueert met een zorgvrager ter bevordering van behandeling en herstel

P2 Mbo-Verpleegkundige verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg (VVT)		
P2-K1 Biedt verpleegkundige zorg en begeleiding in de VVT	P2-K1-W1	Biedt ondersteuning gericht op zelf- en samenredzaamheid
	P2-K1-W2	Werkt verbindend samen met naastbetrokkenen en andere zorgverleners
	P2-K1-W3	Biedt zorg in de thuissituatie

P3 Mbo-Verpleegkundige geestelijke gezondheidszorg (GGZ)			
P3-K1	Biedt verpleegkundige zorg en begeleiding in de GGZ	P3-K1-W1	Biedt een zorgvrager herstelondersteunende zorg
		P3-K1-W2	Communiqueert met zorgvrager gericht op maatschappelijke participatie
		P3-K1-W3	Begeleidt een groep zorgvragers en naastbetrokkenen

P4 Mbo-Verpleegkundige gehandicaptenzorg (GHZ)			
P4-K1	Biedt verpleegkundige zorg en begeleiding in de GHZ	P4-K1-W1	Ondersteunt en begeleidt bij het ontwikkelen en behouden van vaardigheden
		P4-K1-W2	Communiqueert met en begeleidt doelgroepen in de GHZ
		P4-K1-W3	Begeleidt een groep zorgvragers en naastbetrokkenen

Basisdeel

1. Beroepsspecifieke onderdelen

Typering van de beroepengroep

Context

De mbo-verpleegkundige wordt opgeleid om in alle branches van de verpleging en verzorging te werken: ziekenhuis, verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg, de geestelijke gezondheidszorg en de gehandicaptenzorg. De breedte (vier contexten) dient gewaarborgd te zijn om te voldoen aan de Wet BIG. Zij levert vanuit een teamverband vraaggerichte intramurale en/of ambulante en/of semimurale zorg. De werkplek is wisselend en kan ook internationaal zijn. Op de werkplek kunnen zowel de zorgvragers als hun zorgbehoeften snel veranderen. De doelgroep waaraan de mbo-verpleegkundige zorg verleent, is zeer divers. De doelgroep bestaat onder andere uit: oudere zorgvragers met beperkte zelfzorg, waaronder psychogeriatrische en somatische zorgvragers; chronisch zieken; revaliderende zorgvragers; zorgvragers met een handicap; klinische zorgvragers; zorgvragers met psychiatrische ziektes en/of stoornissen; baren, kraamvrouwen en pasgeborenen; kinderen en jeugdigen met potentiële of feitelijke gezondheids- of bestaansdreiging.

Typerende beroepshouding

De mbo-verpleegkundige stelt zich flexibel op en is alert op verandering in zorgvragen. Zij* is integer en heeft een vraaggerichte, invlevende en sociale houding. De mbo-verpleegkundige is creatief en proactief meedenkend, treedt zelfstandig, daadkrachtig en ondernemend op en toont initiatief. Zij houdt bij haar werkzaamheden rekening met de mogelijkheden, wensen en gewoonten, normen en waarden, seksuele voorkeur, de culturele achtergrond en de levensbeschouwing van de zorgvrager**, naastbetrokkenen*** en collega's. Ze werkt vraaggericht, efficiënt, methodisch, veilig, kostenbewust, milieubewust, hygiënisch en ergonomisch verantwoord. De mbo-verpleegkundige heeft een professionele beroepshouding die gebaseerd is op de beroepscode en de visie en richtlijnen van de instelling. Ze respecteert en bewaakt de privacy van de zorgvrager en naastbetrokkenen, gaat op de juiste wijze om met vertrouwelijke informatie en bewaakt geheimhouding waar nodig. Haar eigen normen en waarden hanteert zij op een professionele manier en zij is zich bewust van het effect van haar eigen handelen en gedrag. Ze toont respect voor de zorgvrager en naastbetrokkenen en bewaakt dat ze zelf ook met respect wordt behandeld.

* Daar waar in de tekst 'zij' staat wordt ook 'hij' bedoeld.

** De term zorgvrager wordt gebruikt voor cliënt en patiënt.

*** De term naastbetrokkenen wordt gebruikt voor mantelzorgers en vrijwilligers, ouders, verzorgers, familie, vrienden, contactpersoon, cliëntsysteem en directe naasten.

Resultaat van de beroepengroep

De algemene verpleegkundige zorg is gepland, verstrekt, gemonitord en beoordeeld. Daarbij is ingezet op behoud of bevordering van het herstel en de zelf- en/of samenredzaamheid van de zorgvrager.

B1-K1: Bieden van zorg en begeleiding in het verpleegkundig proces

Complexiteit

De mbo-verpleegkundige beheerst beroepsspecifieke vaardigheden en ruime en gespecialiseerde kennis van feiten en abstracte begrippen, theorieën, methoden en processen, gerelateerd aan het verpleegkundig beroep. Zij beheerst de kennis voor het beroep tot in detail. Ze levert zorg volgens standaardprocedures of combinaties daarvan en bedenkt in samenwerking met andere zorgprofessionals nieuwe procedures waar dit tot kwaliteitsverbetering leidt. De ontwikkeling van nieuwe procedures en protocollen is gebaseerd op evidence based onderzoek of practice based evidence.

Zij past benaderings- en behandelingswijzen methodisch toe bij ziektebeelden en verwerkingsprocessen. Ze weet deze aan te passen aan de individuele mogelijkheden en behoeften van de zorgvrager, ook bij steeds veranderende omstandigheden. Zij analyseert complexe problemen en lost deze op een creatieve en verantwoorde wijze op. Ze maakt daarbij gebruik van mogelijke informatie uit (evidence based) wetenschappelijk onderzoek, practice based evidence, multidisciplinair overleg en de ervaringsdeskundigheid van de zorgvrager en zijn naastbetrokkenen.

B1-K1: Bieden van zorg en begeleiding in het verpleegkundig proces

De mbo-verpleegkundige werkt in gemiddeld tot hoog complexe situaties. Zij krijgt te maken met situaties waarbij de (psychische) gezondheidstoestand van de zorgvrager snel kan veranderen; situaties waarbij intensieve behandeling, therapie of medicatie wordt toegepast; meerdere ziekten en beperkingen elkaar (sterk) beïnvloeden; situaties waarbij meerdere disciplines betrokken zijn; situaties die afhankelijk zijn van beperking en draagkracht van de zorgvrager en andere betrokkenen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De mbo-verpleegkundige voert haar werkzaamheden zelfstandig uit in afstemming met betrokkenen bij de zorgverlening. Zij lost zelfstandig knelpunten op en bespreekt knelpunten zo nodig met het (multidisciplinair) team of haar leidinggevende. Wanneer nodig consulteert zij deskundigen. Zij is verantwoordelijk voor haar eigen werk, waaronder het bekwaam uitvoeren van verpleegtechnische handelingen, en voor de interventies die zij zelf inzet. Ook is zij verantwoordelijk voor de wijze waarop ze de zorgverlening coördineert en draagt ze gedeelde verantwoordelijkheid voor het resultaat van het werk van anderen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft gespecialiseerde kennis van anatomie, fysiologie en pathologie m.b.t.: bewegingsapparaat, circulatiestelsel, longenstelsel, spijsverteringsstelsel, urogenitaalstelsel, hormoonstelsel, zenuwstelsel, huid, zintuigen, cellen en weefsels
- heeft gespecialiseerde kennis van de beroepscode
- heeft gespecialiseerde kennis van interprofessioneel en interdisciplinair samenwerken
- heeft gespecialiseerde kennis van preventie seksueel misbruik en preventie grensoverschrijdend gedrag
- heeft gespecialiseerde kennis van protocollen m.b.t. gezondheid, hygiëne, veiligheid, incidentmeldingen, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werken
- heeft gespecialiseerde kennis van werkvelden en doelgroepen in relatie tot de beroepsuitoefening
- heeft gespecialiseerde kennis van bij de doelgroepen voorkomende ziektebeelden, beperkingen, stoornissen, aandoeningen, comorbiditeit, functioneringsproblemen, behandelingen en bijbehorende gezondheidsrisico's
- heeft gespecialiseerde kennis van zorgzwaartepakketten
- heeft inzicht in gezondheidsrisico's behorend bij de doelgroep
- heeft ruime kennis van algemene begrippen en theorieën van gedragswetenschappen, (kinder- en jeugd)psychiatrie, psychopathologie, psychologie, orthopedagogiek en (toegepaste) sociologie
- heeft ruime kennis van bacteriologie, virologie en parasitologie
- heeft ruime kennis van biofysica, biochemie en radiologie
- heeft ruime kennis van de beginselen van onderricht/onderwijs
- heeft ruime kennis van de belangrijkste paradigma's in de (geschiedenis van de) gezondheidszorg en de betekenis daarvan voor de beroepsuitoefening
- heeft ruime kennis van farmacologie, multifarmacologie en psychofarmacologie
- heeft ruime kennis van internationale diagnose en classificeringsmodellen, -systemen en concepten (o.a. DSM IV, NIC, NOC, Nanda)
- heeft ruime kennis van multipathologie
- heeft ruime kennis van taken en rollen van andere disciplines in de branche en weet wanneer op wie een beroep gedaan kan worden
- kan actuele benaderingswijzen in de omgang met dementerenden hanteren
- kan alle onderdelen van de verpleegkunde toepassen m.b.t. : algemene geneeskunde en medische specialismen, algemene chirurgie en chirurgische specialismen, kinderverzorging en pediatrie, hygiëne en verzorging van moeder en pasgeboren kind, geestelijke gezondheid en psychiatrie, verzorging van ouderen en geriatrie, verzorging thuis
- kan bijdragen aan patiëntveiligheidscultuur, handelt risicobewust, communiceert patiëntveilig en optimaliseert menselijke- en omgevingsfactoren
- kan brandveiligheid en -preventie toepassen
- kan de ervaringsdeskundigheid van zorgvragers en naastbetrokkenen gebruiken
- kan de visie op zorg toepassen in haar dagelijkse werkzaamheden
- kan diagnostisch/klinisch redeneren toepassen
- kan emotionele problemen herkennen, zoals eenzaamheidsproblematiek en sociale uitsluiting
- kan gedragspatronen herkennen van de meest voorkomende ziektebeelden en beperkingen
- kan gespecialiseerde kennis van communicatiemogelijkheden en -methoden toepassen (verbaal, non-verbaal, pre-verbaal en schriftelijk), passend bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt
- kan gespecialiseerde kennis van EHBO toepassen
- kan gespecialiseerde kennis van palliatieve en terminale zorg toepassen

B1-K1: Bieden van zorg en begeleiding in het verpleegkundig proces

- kan gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken toepassen bij verschillende doelgroepen
- kan handelen volgens de normen voor verantwoorde zorg
- kan kennis van vigerende wet- en regelgeving toepassen
- kan methodisch en systematisch handelen toepassen tijdens de beroepsuitoefening
- kan observatiemethoden en -technieken toepassen om informatie te achterhalen
- kan ondersteuning bieden bij de omgang met sociale media en internet
- kan op de computer werken met zorginformatiesystemen
- kan professioneel omgaan met levensinvulling en doodswens
- kan regulerende methodieken toepassen ten aanzien van seksualiteit en intimiteit
- kan ruime kennis van (beroeps)ethiek en ethische vraagstukken toepassen
- kan ruime kennis van conflicthantering en crisisinterventie toepassen
- kan ruime kennis van de beginselen van financiën en administratie toepassen
- kan ruime kennis van de sociale kaart en maatschappelijke steunsystemen toepassen
- kan ruime kennis van diversiteit en interculturele communicatie toepassen
- kan ruime kennis van juridische aspecten van het beroep toepassen
- kan ruime kennis van verlies- en rouwverwerking toepassen en steun organiseren en bieden
- kan ruime kennis van verpleegkundige- en (para)medische onderzoeken toepassen
- kan ruime kennis van voedings- en dieetleer en voedingsproblematiek toepassen
- kan signalen herkennen van sociale problematiek waaronder huiselijk geweld, seksueel misbruik en kindermishandeling en onderneemt actie volgens wet- en regelgeving en het beleid/protocol van de organisatie
- kan sociaal vaardig optreden in functionele contacten
- kan technologische hulpmiddelen en instrumenten inzetten en gebruiken: e-health en domotica

B1-K1-W1: Neemt een anamnese af en stelt een verpleegkundige diagnose

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige verkrijgt snel inzicht in de eigen kracht, mogelijkheden, ziektegeschiedenis en de zorgbehoefte van de zorgvrager door een gesprek te voeren en verbindend samen te werken met de zorgvrager en indien van toepassing met de naastbetrokkenen en betrokken disciplines en ze te observeren. Zij analyseert beschikbare gegevens en stelt de verpleegkundige diagnose in samenwerking met de zorgvrager. Ze maakt daarbij gebruik van de controles van de vitale functies, gegevens uit laboratoriumonderzoek, van standaarden, recente wetenschappelijke, verpleegkundige en medisch psychiatrische gegevens. Zij bespreekt haar diagnose met het behandelteam.

Resultaat

In afstemming met zorgvrager, betrokken disciplines en, indien van toepassing, naastbetrokkenen zijn de interventies en bijbehorende activiteiten gepland. Op grond van de verkregen gegevens is de verpleegkundige diagnose gesteld.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- luistert actief naar de mogelijkheden, gezondheidsproblemen, de zorgbehoeften en de leefomstandigheden van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- leeft zich in in de gevoelens van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- beantwoordt op een begrijpelijke manier de vragen van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- stemt de verpleegkundige interventies en bijbehorende activiteiten af met de zorgvrager, naastbetrokkenen en betrokken disciplines;
- analyseert de verzamelde gegevens nauwkeurig voor het stellen van de verpleegkundige diagnose;
- trekt voor het oplossen van complexe problemen de juiste conclusies aan de hand van beschikbare gegevens;
- legt de relatie tussen de vaktechnische inschattingen en de kwaliteit van leven vanuit de optiek van de zorgvrager;
- registreert alle benodigde gegevens accuraat.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Formuleren en rapporteren, Analyseren, Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

B1-K1-W2: Onderkent dreigende of bestaande gezondheidsproblemen

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige verzamelt in een continu proces gegevens over de gezondheidstoestand van de zorgvrager en past risicosignalering toe. Ze signaleert, ook kleine veranderingen, in het gedrag, de gezondheidstoestand, het welbevinden en de veiligheid van de zorgvrager. Ze maakt gebruik van informatie en signalen van zorgvrager, naastbetrokkenen en andere zorgverleners. Rapporteert dreigende of bestaande gezondheidsproblemen, bespreekt beoogde aanpassingen in de zorgverlening met de naastbetrokkenen en past indien nodig de zorgverlening aan.

Resultaat

Dreigende of bestaande gezondheidsproblemen zijn gesignaleerd en gerapporteerd en aanpassingen in de zorgverlening zijn besproken en afgestemd met de zorgvrager en naastbetrokkenen.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- haalt de belangrijkste gegevens adequaat uit informatie van collega's en deskundigen van andere disciplines, overdrachten en onderzoeken;
- toont respect voor de ervaringsdeskundigheid van de zorgvrager, naastbetrokkenen en/of ervaringsdeskundigen;
- toont actief aandacht voor de beleving van veiligheid en welbevinden door zorgvrager en naastbetrokkenen;
- reageert adequaat op (non)verbale signalen van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- reageert adequaat bij acute gezondheidsproblemen;
- rapporteert bevindingen nauwkeurig en volledig in correct Nederlands.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Analyseren, Omgaan met verandering en aanpassen, Formuleren en rapporteren

B1-K1-W3: Stelt een verpleegplan op

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige stelt zich op de hoogte van de zorgindicatie en/of zorgbehoefte, en overlegt met de zorgvrager, naastbetrokkenen, en indien van toepassing met betrokken disciplines, over de zorg op lichamelijk, psychisch en sociaal gebied die past binnen de indicatie en/of bij de zorgvraag. Samen met de zorgvrager en/of naastbetrokkenen legt zij een verpleegproces vast in een verpleegplan*, plant de benodigde verpleegkundige interventies en bijbehorende activiteiten, maakt een eigen werkplanning, formuleert voorwaarden die wenselijk zijn voor de te verlenen zorg, houdt rekening met wat de zorgvrager en naastbetrokkenen zelf kunnen doen en met de beschikbare materiële en financiële middelen. Zij onderzoekt verschillende belangen en mogelijkheden m.b.t. verpleegkundige zorg in relatie met de inzet van naastbetrokkenen en andere zorgprofessionals.

De mbo-verpleegkundige bespreekt de verpleeg- of ondersteuningsdoelen met de zorgvrager en naastbetrokkenen, ze maakt gebruik van hun kennis, ervaring en mogelijkheden en vraagt hun instemming. De doelen richt ze op het maximaal haalbare in de gegeven situatie en ze zoekt in voorkomende situaties naar evenwicht tussen korte- en lange termijn doelstellingen.

*Opmerking: met verpleegplan wordt ook bedoeld behandelplan, zorgleefplan, elektronisch patiëntendossier, zorgdossier, woonplan, ondersteuningsplan en begeleidingsplan.

Resultaat

Het verpleegplan is opgesteld en de zorgvrager en naastbetrokkenen zijn hierbij betrokken en op de hoogte van de afspraken over de te verlenen zorg.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- verwerkt correct en accuraat de verkregen gegevens van de anamnese, verpleegkundige diagnose en geformuleerde gezondheidsproblemen;
- betreft actief de zorgvrager en naastbetrokkenen, indien aanwezig, bij het vaststellen van de zorgbehoefte en de verzorging;
- houdt bij het plannen van de verpleegkundige interventies en bijbehorende activiteiten effectief rekening met de huidige mogelijkheden, omstandigheden en gemaakte afspraken;
- formuleert nauwkeurig verpleegdoelen, activiteiten en interventies;
- onderbouwt op een duidelijke manier standpunten en gemaakte keuzes;
- houdt zich adequaat aan richtlijnen m.b.t. de eigen bevoegdheid.

B1-K1-W3: Stelt een verpleegplan op

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren, Overtuigen en beïnvloeden, Formuleren en rapporteren, Instructies en procedures opvolgen, Plannen en organiseren

B1-K1-W4: Biedt persoonlijke verzorging en monitort welbevinden

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige ondersteunt een zorgvrager bij persoonlijke verzorging, activiteiten van het dagelijks leven (ADL), het zorgdragen voor opname van voeding en vocht en voor uitscheiding, het zorgdragen voor mobiliteit, het bewaken van vitale functies en het regelen van de lichaamstemperatuur. Ze houdt het welbevinden van de zorgvrager in de gaten en voorkomt zoveel mogelijk (bed)complicaties en ongemakken. Ze is er alert op dat gedrag veroorzaakt kan worden door fysieke problemen of ongemakken. Zij observeert en signaleert veranderingen in gedrag en gezondheid, beredeneert vervolgens welke volgende stappen genomen moeten worden en onderneemt de benodigde stappen.

Ze zorgt ervoor dat de zorgvrager en naastbetrokkenen zoveel mogelijk zelf kunnen doen en vult waar nodig aan. Ze ondersteunt de zorgvrager en naastbetrokkenen bij het nemen van keuzes en beslissingen. Ze let op overbelasting van zorgvrager en naastbetrokkenen en bespreekt zo nodig een andere taakverdeling.

Resultaat

De zorgvrager en naastbetrokkenen hebben passende ondersteuning ontvangen waardoor het welbevinden geoptimaliseerd is.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- houdt bij de persoonlijke verzorging actief rekening met mogelijkheden, wensen en gewoonten van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- toont respect voor de eigenheid en privacy van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- motiveert de zorgvrager en naastbetrokkenen op een overtuigende manier tot haalbare activiteiten;
- let adequaat op het gedrag en welbevinden van de zorgvrager;
- bespreekt tijdig haar bevindingen met de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- informeert betrokkenen volledig en op tijd.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Samenwerken en overleggen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Begeleiden, Ethisch en integer handelen

B1-K1-W5: Voert verpleegtechnische handelingen uit

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige voert, uitsluitend in opdracht van een arts of verloskundige, verpleegtechnische handelingen uit binnen haar bevoegdheden en met inachtneming van de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen, procedures en voorschriften. Voordat ze de verpleegtechnische handelingen uitvoert, controleert zij de gezondheidssituatie en de psychische gesteldheid van de zorgvrager. Ze creëert de voorwaarden waardoor ze de verpleegtechnische handelingen optimaal kan uitvoeren. Ze stemt af op de zorgvrager en neemt vooraf en tijdens de uitvoering van de verpleegtechnische handeling(en) angst en onzekerheid weg door uitleg over wat, waarom en hoe ze de handeling(en) uitvoert. Ze observeert en controleert, en voorziet in een controlesysteem.

Ze voert in het kader van de individuele gezondheidszorg de volgende verpleegtechnische handelingen waaronder risicovolle en voorbehouden handelingen (*)uit:

- medicijnen checken, registreren en distribueren, zo nodig controle op inname (volgens verpleegplan)
- medicijnen toedienen: oraal, rectaal, vaginaal, via de huid, via de luchtwegen, via de slijmvliezen
- toedienen van zuurstof
- vloeistoffen via perifeer infuus toedienen
- sondevoeding toedienen
- een voedingspomp bedienen
- stoma verzorgen
- een suprapubische katheter verzorgen
- een suprapubische katheter verwisselen*
- een infuuspomp en een spuitpomp bedienen

B1-K1-W5: Voert verpleegtechnische handelingen uit

- geneesmiddelen in opgeloste vorm toedienen via een infuussysteem/toedieningsysteem (pomp, kolf of zakje)
- verzorgen van wonden: rode, gele, zwarte wonden en wonden met hechtingen
- maagsonde en blaaskatheter verzorgen
- zwachteltechnieken toepassen
- hechtingen en tampons verwijderen
- blaasspoeling uitvoeren
- mond- en keelholte uitzuigen
- verzamelen van monsters ten behoeve van diagnostiek (steriel en niet-steriel materiaal);
- lichaamstemperatuur beïnvloeden door middel van koude- of warmtebehandeling
- eerste hulp (somatisch) verlenen bij: verwondingen, vergiftigingen, verstikking, verslikken, en bij ademstilstand en circulatiestilstand
- subcutaan en intramusculair injecteren*
- intraveneus injecteren*
- insulinepen hanteren*
- een perifere infuus inbrengen*
- een maagsonde inbrengen*
- katheteriseren van de blaas bij vrouwen*
- katheteriseren van de blaas bij mannen*
- venapunctie uitvoeren*
- hielprik bij neonaten*

Voor Mbo-Verpleegkundige gehandicaptenzorg (GHZ) geldt aanvullend:

De volgende verpleegtechnische handelingen dient zij aanvullend te beheersen:

- tracheacanule en tracheostoma verzorgen;
- assisteren bij of verrichten van diagnostische onderzoeken/ behandelingen in verband met intern/neurologisch onderzoek.

Resultaat

De verpleegtechnische handelingen zijn op een bekwame en professionele manier uitgevoerd volgens de geldende protocollen, wet- en regelgeving en richtlijnen van de organisatie.

Voor Mbo-Verpleegkundige gehandicaptenzorg (GHZ) geldt aanvullend:

N.v.t.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- is in staat vlot en nauwkeurig te rekenen;
- gebruikt voor het uitvoeren van de verpleegtechnische handelingen materialen en middelen op de juiste manier;
- werkt precies en bekwaam volgens de bekwaamheidseisen, veiligheidsregels en -voorschriften en wettelijke richtlijnen, zoals de wet BIG;
- laat zien dat ze rekening houdt met de specifieke kenmerken en de beleving van de zorgvrager;
- anticipeert proactief op mogelijke risico's om de kans hierop te verminderen.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

Voor Mbo-Verpleegkundige gehandicaptenzorg (GHZ) geldt aanvullend:

N.v.t.

B1-K1-W6: Begeleidt een zorgvrager

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige bewaakt, begeleidt en stimuleert de zorgvrager bij het handhaven van de zelfredzaamheid op psychosociaal gebied. Zij vormt zich een beeld van wat er nodig is om het voeren van de eigen regie te faciliteren. Zij betreft en ondersteunt de naastbetrokkenen bij de begeleiding van de zorgvrager. Zij biedt ondersteuning waarbij de zorgvrager zichzelf kan zijn door bevestiging van diens eigen identiteit en door het respecteren van diens levensinvulling. Ook begeleidt en stimuleert zij op maatschappelijk gebied. Zij motiveert de zorgvrager zoveel mogelijk de regie over zijn eigen leven te voeren en de eigen identiteit en levensinvulling te behouden. Ook begeleidt ze de zorgvrager bij de verwerking en hantering van de gevolgen van ziekte, beperking of behandeling. Zij biedt in voorkomende gevallen palliatieve en terminale zorg en ondersteuning. Ze herkent emotionele problemen bij

B1-K1-W6: Begeleidt een zorgvrager

de zorgvrager, zoals eenzaamheidsproblematiek en sociale uitsluiting en schenkt waar nodig ook aandacht aan existentiële zaken.

Resultaat

De zorgvrager heeft passende begeleiding ontvangen bij het kunnen hanteren van de situatie en het zo zelfstandig mogelijk functioneren.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- biedt doelgericht sturende, motiverende of activerende begeleiding gericht op het handhaven of vergroten van de zelfredzaamheid van de zorgvrager;
- stimuleert de zorgvrager op een overtuigende manier om handelingen en activiteiten zoveel mogelijk zelf uit te voeren;
- toont betrokkenheid bij het fysieke en mentale welzijn van de zorgvrager;
- anticipeert proactief op eigen kracht en mogelijke problemen bij de zorgvrager;
- behandelt de zorgvrager met respect, inlevingsvermogen en geduld;
- betreft zo nodig tijdig andere deskundigen bij het begeleidingsproces;
- vraagt actief naar de participatiebehoefte van de zorgvrager;
- creëert doelbewust in samenspraak met zorgvrager en naastbetrokkenen manieren om de eigen regie van de zorgvrager te optimaliseren;
- geeft passende begeleiding aan naastbetrokkenen.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen

B1-K1-W7: Geeft voorlichting, advies en instructie

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige geeft vraaggerichte voorlichting en advies ten behoeve van het versterken van de eigen kracht en het behouden of vergroten van de zelfredzaamheid van de zorgvrager(s) en gericht op de mogelijkheden om met ziekten of beperkingen om te gaan. Zij geeft, indien van toepassing ook voorlichting en advies over de indicatie. Zij geeft o.a. (aanvullende) voorlichting over ziekten, onderzoeken, behandelmethoden, therapieën, gezonde levensstijl, handicaps, hulpmiddelen, financierings- en sociaal-maatschappelijke vraagstukken. De mbo-verpleegkundige geeft ook voorlichting aan groepen. Ze geeft zo nodig instructies aan de zorgvrager(s) en eventueel de naastbetrokkenen voor het uitvoeren van een handeling of het gebruik van een hulpmiddel. Zij checkt of de informatie en/of instructie begrepen is.

Resultaat

De zorgvrager(s) en naastbetrokkenen hebben passende voorlichting, adviezen en instructies ontvangen.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- kiest voorlichtingsmaterialen, hulpmiddelen of instructiematerialen die aansluiten bij het onderwerp en de mogelijkheden van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- legt onderwerpen duidelijk en correct uit op het kennis- en taalniveau van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- checkt proactief of voorlichting, advies en instructie aansluiten bij de beleving, behoefte en mogelijkheden van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- checkt regelmatig of informatie goed is overgekomen.

De onderliggende competenties zijn: Presenteren, Materialen en middelen inzetten

B1-K1-W8: Reageert op onvoorziene en crisissituaties

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige signaleert en onderneemt actie bij onvoorziene en crisissituaties die het gevolg zijn van gedragsproblemen van psychosociale of psychiatrische aard, problemen van somatische aard, grensoverschrijdend gedrag of veroorzaakt worden door calamiteiten. Ze past risicosignalering en preventie toe om zorg te dragen voor de veiligheid van de zorgvrager. Zij analyseert de situatie, schat suïcidaliteit en gevaar voor derden in, bedenkt oplossingen, grijpt in en past middelen en maatregelen toe volgens afspraken in het verpleegplan en de richtlijnen

B1-K1-W8: Reageert op onvoorziene en crisissituaties

van de organisatie. Ze beargumenteert haar keuze om zelf de situatie aan te pakken of anderen te consulteren en om al dan niet af te wijken van procedures en protocollen. Achteraf evalueert de mbo-verpleegkundige de onvoorziene- en/of crisissituatie met zorgvrager(s), collega's en betrokkenen, en maakt zo nodig afspraken om herhaling te voorkomen.

Resultaat

Onvoorziene- en crisissituaties zijn waar mogelijk voorkomen. Tijdens een onvoorziene en/of crisissituatie is er op professionele wijze gehandeld. Vrijheidsbeperkende middelen zijn zo weinig mogelijk ingezet.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- hanteert consequent haar eigen grenzen en gevoelens tijdens en na een crisissituatie;
- geeft tijdig haar grenzen aan bij onredelijke reacties en/of ongewenst gedrag van de zorgvrager;
- let goed op de (non-)verbale signalen van de zorgvrager(s);
- observeert de zorgvrager systematisch als er signalen zijn van dreigende agressie;
- communiceert tijdig met alle andere beroepsbeoefenaren (waaronder artsen/specialisten);
- communiceert, ook in onduidelijke of stressvolle situaties, helder en eenduidig met anderen;
- handelt in onvoorziene- en crisissituaties inventief, snel en adequaat volgens de voorgeschreven procedures, wettelijke richtlijnen en afspraken van de organisatie;
- past op een respectvolle en duidelijke manier de uitgangspunten toe die horen bij het terugdringen van dwang en drang;
- bespreekt achteraf op een constructieve manier met zorgvrager(s), collega's en andere betrokkenen de crisissituatie.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan, Aandacht en begrip tonen, Begeleiden

B1-K1-W9: Coördineert de zorgverlening van individuele zorgvragers

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige voert coördinerende taken uit. Zij maakt een planning en verdeelt de werkzaamheden. Zij draagt zorg voor randvoorwaarden en bepaalt de prioriteiten binnen de werkzaamheden. Ze stemt de zorgverlening af met zorgvrager, naastbetrokkenen, collega's onderling en met deskundigen van andere disciplines, zowel binnen als buiten de organisatie. Zij consulteert zo nodig andere deskundigen of verwijst naar hen. Ze ziet toe op de uitvoering en continuïteit in de zorgverlening, ook op de zorg die buiten de eigen organisatie plaatsvindt. Ze past haar beleid of aanpak aan als uit nieuwe informatie en/of onverwachte reacties of situaties blijkt dat dit nodig is.

Resultaat

De formele en informele zorgverlening is zodanig georganiseerd en gecoördineerd dat de kwaliteit, continuïteit en eenduidigheid van de zorgverlening gewaarborgd is.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- plant in een logische volgorde de werkzaamheden;
- organiseert tijdig de benodigde capaciteit voor de werkzaamheden;
- overlegt tijdig en duidelijk over gemaakte zorgafspraken;
- zorgt voor duidelijke en relevante informatie/instructies voor collega's en naastbetrokkenen;
- zorgt ervoor dat ieders rol in het team helder is en optimaal wordt afgestemd en ingezet.
- streeft tijdens een gesprek en tijdens overleg zonder moeite meerdere gespreksdoelen na;
- zet materialen, middelen en/of apparatuur effectief en kostenbewust in bij de zorgverlening;
- bewaakt effectief de voortgang van de werkzaamheden.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Samenwerken en overleggen, Plannen en organiseren, Materialen en middelen inzetten

B1-K1-W10: Evalueert en legt de verpleegkundige zorg vast

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige evalueert de geboden zorg en de vastgestelde doelen met de zorgvrager, naastbetrokkenen en betrokken disciplines (multidisciplinair). Zij gaat steeds na of de geboden zorg nog actueel is en aansluit bij datgene wat nodig is. Zij rapporteert bevindingen, bijzonderheden en vervolgafspraken in het verpleegkundig dossier. Zij evalueert periodiek en aan het eind van het zorgtraject de effecten van de zorgverlening op de gezondheidstoestand, het welbevinden en de veiligheid van de zorgvrager in relatie tot de door de zorgvrager ervaren kwaliteit van leven. Zij stelt het verpleegplan zo nodig bij. Ze verzamelt relevante gegevens voor de evaluatie en analyseert deze. Ze bespreekt met de zorgvrager en naastbetrokkenen de behaalde resultaten en de effecten van de zorgverlening. Zij geeft de verkregen informatie door aan het behandelteam. Ze schrijft een (eind)evaluatie ten behoeve van ontslag of overdracht naar een andere afdeling/zorgsetting. Zij houdt het verpleegkundig dossier bij.

Resultaat

De mate waarin de zorgvrager, naastbetrokkenen en betrokken disciplines het zorgaanbod als effectief en helpend ervaren is vastgesteld en het verpleegplan is zo nodig bijgesteld. Het verpleegkundig dossier is bijgehouden.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- vraagt actief en doelgericht naar de mening van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- luistert aandachtig naar ervaringen, ideeën, behoeften en gevoelens van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- stelt de mate van tevredenheid van de zorgvrager en naastbetrokkenen zo objectief mogelijk vast;
- haalt de belangrijkste informatie uit de evaluatiegegevens m.b.t. behaalde resultaten van de zorgverlening en de behaalde verpleegdoelen;
- trekt logische conclusies uit de belangrijkste informatie van de evaluatiegegevens;
- formuleert kernachtig bevindingen in correct Nederlands zodat evaluatiegegevens begrijpelijk en bruikbaar zijn voor betrokkenen;
- vindt effectieve manieren om verbeteringen door te voeren of eventuele problemen op te lossen;
- gaat proactief na of de betrokkenen tevreden zijn over het evaluatieproces.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Analyseren, Aandacht en begrip tonen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Beslissen en activiteiten initiëren

B1-K2: Werken aan kwaliteit en deskundigheid

Complexiteit

De mbo-verpleegkundige werkt in een omgeving waarin voortdurend nieuwe kennis ontstaat die omgezet wordt in behandelings- en benaderingswijzen. Ze beschikt over de specifieke vaardigheden, en algemene en gespecialiseerde kennis die nodig zijn voor het waarborgen van de kwaliteit van de zorgverlening, het analyseren en op een creatieve en verantwoorde wijze oplossen van problemen, het zo nodig vertalen van de laatste ontwikkelingen naar haar werkuitoefening en die van haar collega's, en het deelname aan evidence based en practice based onderzoek.

De mbo-verpleegkundige beschikt over de ruime en gespecialiseerde kennis die nodig is voor de ondersteuning van en het verbindend samenwerken met naastbetrokkenen. Zij is in staat om haar kennis en ervaring te verdiepen en op een betrokken en verantwoorde manier in te zetten om de eigen regie, keuzevrijheid en participatiemogelijkheden van zorgvrager te ondersteunen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De mbo-verpleegkundige werkt zelfstandig aan het bevorderen van de eigen deskundigheid. Zij draagt zelfstandig bij aan de deskundigheidsbevordering van collega's en aan het bevorderen en bewaken van de kwaliteitszorg. Zij is verantwoordelijk voor het in stand houden van de eigen deskundigheid, bevoegdheid en bekwaamheid, voor de kwaliteit van haar werk en voor haar eigen loopbaan. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor het inwerken en/of begeleiden van nieuwe collega's, stagiaires, studenten en/of vrijwilligers. Ze is medeverantwoordelijk voor de professionalisering van het beroep, de positionering van de beroepsgroep en de kwaliteitszorg.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft gespecialiseerde kennis van protocollen m.b.t. gezondheid, hygiëne, veiligheid, incidentmeldingen, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werken
- heeft ruime kennis van kwaliteitszorgsystemen
- heeft ruime kennis van ondernemerschap met betrekking tot de beroepsuitoefening
- heeft ruime kennis van taken en rollen van andere disciplines in de branche en weet wanneer op wie een beroep gedaan kan worden
- kan feedbackvaardigheden toepassen
- kan gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken toepassen bij verschillende doelgroepen
- kan reflectievaardigheden toepassen
- kan ruime kennis van (beroeps)ethiek en ethische vraagstukken toepassen
- kan ruime kennis van werkbegeleidingsmethodieken toepassen
- kan vergadervaardigheden toepassen

B1-K2-W1: Werkt aan de eigen deskundigheid

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige werkt aan haar eigen deskundigheid. Zij zorgt ervoor op de hoogte te blijven van maatschappelijke, technologische en vakinhoudelijke ontwikkelingen. Zij leest daarvoor vakliteratuur en volgt bijscholingen. Ze reflecteert op haar eigen functioneren, vraagt om feedback over haar eigen functioneren en geeft feedback aan anderen. Ze stelt samen met haar leidinggevende een persoonlijk ontwikkelplan op en onderneemt stappen om vakkennis, vaardigheden en beroepshouding te verbeteren.

Zij zorgt ervoor dat ze op de hoogte is van actuele wet- en regelgeving m.b.t. de beroepsuitoefening en van de actuele visie op zorg en welzijn. Ze neemt deel aan inhoudelijke discussies met collega's en anderen over beroepstaken en werkzaamheden. Zo ontwikkelt zij zichzelf en levert zij een bijdrage aan de ontwikkeling van de beroepsuitoefening. Tevens draagt ze de beroeps- en organisatievisie uit naar anderen.

Resultaat

De mbo-verpleegkundige heeft haar persoonlijk ontwikkelplan uitgevoerd waardoor zij haar deskundigheid verder ontwikkeld heeft. Zij is op de hoogte van actuele wet- en regelgeving en de actuele visie op zorg en welzijn. Zij heeft haar deskundigheid gedeeld met collega's.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- verkent actief mogelijkheden om kennis te vergaren, te delen en samen te ontwikkelen;
- haalt doelgericht betekenis uit teksten met hoge informatiedichtheid: zowel mondeling als schriftelijk;

B1-K2-W1: Werkt aan de eigen deskundigheid

- draagt eigen kennis en expertise begrijpelijk over;
- gebruikt passend taal- en woordgebruik voor de gesprekspartner;
- gebruikt feedback doelbewust om zich verder te ontwikkelen.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Leren, Formuleren en rapporteren

B1-K2-W2: Werkt samen met andere beroepsgroepen in de zorg

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige werkt samen met andere disciplines zowel binnen als buiten de organisatie. Zij werkt interdisciplinair en verbindend samen met formeel en informeel betrokkenen. Zij neemt deel aan samenwerkingsverbanden en multidisciplinair overleg. Zij schakelt indien noodzakelijk zorgverleners van andere disciplines in. Zij stemt de werkzaamheden met hen af en geeft hen de benodigde informatie voor de afstemming van de zorgverlening.

Resultaat

Er is een professionele samenwerking en de integrale benadering van de zorgvraag is gegarandeerd op basis van interdisciplinair en verbindend samenwerken met formeel en informeel betrokkenen.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- zorgt er uit zichzelf voor dat betrokken disciplines over de juiste informatie beschikken;
- raadpleegt tijdig betrokken disciplines;
- maakt adequaat de vertaalslag van het advies van de experts (arts, fysiotherapeut) naar het dagelijks leven, de wensen en behoeften van de zorgvrager.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen

B1-K2-W3: Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige werkt mee aan het verbeteren van de kwaliteit van de beroepstaken en werkzaamheden. Dat doet zij o.a. door te participeren in ontwikkel- of intervisiegroepen en door haar kennis van het vakgebied in te zetten bij verbetertrajecten. Zij let op de kwaliteit van haar werkzaamheden. Zij analyseert complexe problemen in de beroepspraktijk en draagt oplossingen aan. Zij signaleert en meldt knelpunten. Zij spreekt anderen aan op het correct gebruik van voorschriften. Ze neemt deel aan onderzoeken die binnen de organisatie verricht worden en gebruikt waar mogelijk en gewenst informatie uit wetenschappelijk onderzoek (evidence based practice en practice based evidence).

Resultaat

De mbo-verpleegkundige heeft vanuit haar eigen deskundigheid een bijdrage geleverd aan het bewaken, beheersen en verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van de zorg.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- is nauwkeurig in het volgen van voorgeschreven protocollen, procedures en wettelijke richtlijnen;
- zet functioneel de eigen expertise in voor het verbeteren van de kwaliteit van de werkzaamheden;
- analyseert nieuwe inzichten en werkwijzen grondig om deze te kunnen vertalen naar de zorgverlening;
- motiveert anderen om zich aan de voorgeschreven protocollen rondom kwaliteitsverbetering te houden;
- wijkt onderbouwd en in overleg af van voorgeschreven protocollen en procedures als de kwaliteit van leven vanuit het zorgvragers perspectief in het geding is;
- spreekt collega's aan op het (correct) gebruik van kwaliteitsvoorschriften;
- brengt tijdig knelpunten naar voren;
- geeft actief gesignaleerde tekortkomingen in werkwijze door aan de juiste persoon;

B1-K2-W3: Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg

- brengt verbetervoorstellen met overtuigingskracht.

De onderliggende competenties zijn: Instructies en procedures opvolgen, Overtuigen en beïnvloeden, Kwaliteit leveren, Aansturen, Analyseren, Samenwerken en overleggen

B1-K2-W4: Begeleidt nieuwe collega's, stagiaires en/of vrijwilligers

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige werkt nieuwe collega's in en begeleidt studenten, stagiaires en/of vrijwilligers. Ze kiest in overleg een passende wijze van begeleiden. Zij instrueert, geeft aanwijzingen en adviezen en coacht hen. Ze toont voorbeeldgedrag in zorgrelaties, collegiale relaties en de uitvoering van werkzaamheden. Ze geeft feedback op hun leeractiviteiten, beroepsmatig handelen en voortgang.

Resultaat

De mbo-verpleegkundige heeft er door middel van passende begeleiding voor gezorgd dat de expertise van de nieuwe collega's, stagiair(e)s en/of vrijwilligers optimaal is ingezet.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- stimuleert actief nieuwe collega's, studenten en/of stagiaires om zich te ontwikkelen;
- nodigt collega's, studenten, stagiaires en/of vrijwilligers actief uit tot het inbrengen van eigen opvattingen, ideeën en tot het stellen van vragen;
- stemt de begeleiding doelbewust af op diversiteit;
- maakt concrete afspraken over te behalen leerdoelen en resultaten;
- geeft heldere instructies;
- reageert adequaat op non-verbale signalen en op uitingen;
- beoordeelt zo objectief mogelijk het beroepsmatig handelen van studenten en/of stagiaires.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aansturen, Aandacht en begrip tonen, Vakdeskundigheid toepassen

2. Generieke onderdelen

Elke kwalificatie kent - naast (beroepsgerichte) specifieke kwalificatie-eisen - ook generieke kwalificatie-eisen.

Nederlandse taal

Het generieke examenonderdeel Nederlandse taal maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveau Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Rekenen

Het generieke examenonderdeel rekenen maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in de bijlagen 2 en 3 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Loopbaan en burgerschap

Het generieke examenonderdeel loopbaan en burgerschap maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Engels (alleen voor niveau 4)

Het generieke examenonderdeel Engels maakt deel uit van elke kwalificatie op mbo-niveau 4 in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 2 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Profieldeel

Brancheverbijzondering 4 Mbo-Verpleegkundige gehandicaptenzorg (GHZ)

Mbo-niveau

4

Typering van het beroep

De verpleegkundige in de GHZ richt zich er op om een langdurige relatie aan te gaan met zorgvragers. Ze bevordert de ontwikkeling en eigen regie van de zorgvragers en biedt alleen de zorg die noodzakelijk is. Ze maakt contact met zorgvragers van alle niveaus en communiceert met hen. Ze hanteert het dilemma nabijheid en afstand. Ze stelt zich hulpvaardig op en geeft daarbij duidelijk haar grenzen aan. In voorkomende situaties toont zij een relativerende houding.

Wettelijke beroepsvereisten

Ja

Toelichting wettelijke beroepsvereisten

VWS (Bron: Wet BIG (Staatsblad, juli 2011) en OCW, Richtlijn/36/EG, d.d.7-9-2005).

Bron wettelijke beroepsvereisten

VWS

Branchevereisten

Ja

Toelichting branchevereisten

Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)

Een beroepsbeoefenaar of stagiaire in de gehandicaptenzorg dient bij aanvang van de werkzaamheden een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te overleggen. De Verklaring Omtrent het Gedrag is bedoeld om kwetsbare groepen in de Maatschappelijk Zorg te beschermen tegen seksueel misbruik. Het is de verantwoordelijkheid van de beroepsbeoefenaar om aan deze eis te voldoen en valt formeel buiten de opdracht van de onderwijsinstelling die de opleiding verzorgt (meer informatie op onder andere www.rijksoverheid.nl en www.vgn.nl).

Inenting Hepatitis B.

Iedere beroepsbeoefenaar en stagiaire wordt vooraf ingeënt tegen Hepatitis B (zie Arbowet). Financiering voor stagiaires loopt via stage fonds.

P4-K1 Biedt verpleegkundige zorg en begeleiding in de GHZ

Complexiteit

De mbo-verpleegkundige in de GHZ beheerst beroepspecifieke vaardigheden, ruime en gespecialiseerde kennis en specifieke verpleegkundige kennis tot in detail om passende zorg en begeleiding te bieden aan zorgvrager/specifieke doelgroep met lichamelijke, verstandelijke, zintuigelijke en/of meervoudige beperking(en). Zij analyseert complexe problemen en lost deze op een creatieve en verantwoorde wijze op door de combinatie van kennis en vaardigheden, het gebruiken en combineren van standaardprocedures en het bedenken van nieuwe procedures (gebaseerd op evidence based onderzoek). Zij is daardoor in staat passende zorg en begeleiding te bieden aan zorgvragers in de ambulante zorg, zelfstandige woonvormen (leefeenheden) dan wel bij naastbetrokkenen van de zorgvrager thuis, kleinschalige woonvormen of instelling voor gehandicaptenzorg.

De mbo-verpleegkundige in de GHZ werkt in gemiddeld tot hoog complexe situaties. Zij krijgt te maken met situaties waarbij de (psychische) gezondheidstoestand van de zorgvrager snel verandert; meerdere ziekten en beperkingen elkaar (sterk) beïnvloeden en situaties waarbij meerdere disciplines betrokken zijn.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De mbo-verpleegkundige in de gehandicaptenzorg biedt zelfstandig verpleegkundige zorg en ondersteuning aan zorgvragers/specifieke doelgroep en naastbetrokkenen. Ze maakt deel uit van een multidisciplinair team, maar

P4-K1 Biedt verpleegkundige zorg en begeleiding in de GHZ

werkt ook solistisch. Bij verandering van zorgvragen en bij onverwachte situaties, ook complexe situaties waaraan risico's verbonden zijn waarvan de gevolgen niet geheel te overzien zijn, is zij er verantwoordelijk voor om de juiste acties in gang te zetten en communiceert dit naar alle betrokkenen. Ze overlegt tijdig met collega's en leidinggevende wanneer er bijzonderheden of problemen zijn, die haar verantwoordelijkheid en/of deskundigheid te boven gaan. Zij is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden en draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor het resultaat van het werk van anderen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft gespecialiseerde kennis van kwaliteit van bestaan, autonomie en empowerment
- heeft gespecialiseerde kennis van branchespecifieke methodieken
- heeft gespecialiseerde kennis van de meest voorkomende leer-, opvoedings- en gedragsproblemen bij zorgvragers, waaronder hechtingsproblemen, automutilatie
- heeft gespecialiseerde kennis van de mogelijkheden voor gezond eten en drinken, bewegen, ontspanning en rust voor verschillende doelgroepen
- heeft gespecialiseerde kennis van de specifieke leer- en ondersteuningsbehoeften bij zorgvragers
- heeft gespecialiseerde kennis van het branchespecifieke kwaliteitskader
- heeft gespecialiseerde kennis van ontwikkelingsniveaus, het lichamelijk, verstandelijk en zintuiglijk functioneren en het sociaal-emotioneel, adaptief en cognitief vermogen van zorgvragers
- heeft gespecialiseerde kennis van samenlevingsgericht werken
- heeft inzicht in de ontwikkeling en de verschillende levensfasen van zorgvragers en de levensvragen die hierbij een rol spelen
- heeft inzicht in hoe op aangepaste wijze gezond gedrag kan worden gestimuleerd en kennis hierover aan zorgvragers kan worden overgedragen
- heeft ruime kennis van de bekostiging van de zorg
- heeft ruime kennis van de relatie tussen functioneren, activiteiten en participatie zoals beschreven in het ICF
- heeft ruime kennis van het beleid van zorginstellingen ten aanzien van seksualiteit, kinderwens en ouderschap van zorgvragers
- heeft ruime kennis van het opbouwen, onderhouden en herstellen van een sociaal netwerk
- heeft ruime kennis van het persoonlijke levensverhaal van zorgvragers en hoe dit kan worden benut in de begeleiding van de zorgvrager
- heeft ruime kennis van ketenzorg
- heeft ruime kennis van randvoorwaarden en ondersteuning die nodig is voor de toegankelijkheid en bereikbaarheid van voorzieningen en media voor zorgvragers
- kan actuele benaderingswijzen toepassen in de ondersteuning van zorgvragers
- kan branchespecifieke voorlichting, advies en instructie geven
- kan de mogelijkheden en beperkingen van zorgvragers inschatten en de begeleiding hierop aanpassen
- kan gespecialiseerde kennis van groepsdynamica toepassen
- kan handelen volgens patiëntveiligheidswetten, -regels, -richtlijnen en -protocollen
- kan handelen volgens protocollen m.b.t. gezondheid, hygiëne, veiligheid, incidentmeldingen, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werken
- kan stemmingswisselingen en -stoornissen herkennen en hierop anticiperen

P4-K1-W1 Ondersteunt en begeleidt bij het ontwikkelen en behouden van vaardigheden

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige biedt de zorgvrager vraaggerichte ondersteuning en begeleiding bij ontwikkeling en behoud van vaardigheden op alle leefgebieden. Zij inventariseert welke mogelijkheden, problemen en belemmeringen de zorgvrager tegenkomt in het dagelijks leven en welke ondersteuning en inzet van technologische hulpmiddelen daarbij wenselijk is. Zij begeleidt en stimuleert de zorgvrager op maatschappelijk gebied en biedt ondersteuning bij het realiseren van een passende dagbesteding, het onderhouden van een sociaal netwerk en het omgaan met sociale media. Zij geeft trainingen aan zorgvragers op GVO-gebieden. Ook begeleidt ze de zorgvrager bij het versterken van de eigen kracht en het verwerken en hanteren van de gevolgen van een beperking, aandoening of stoornis. Hierbij richt zij zich op het zo autonoom mogelijk functioneren van de zorgvrager. Ook de naastbetrokkenen ondersteunt en adviseert zij zo nodig bij het versterken van de eigen kracht en het ontwikkelen en behouden van de vaardigheden van de zorgvrager.

P4-K1-W1 Ondersteunt en begeleidt bij het ontwikkelen en behouden van vaardigheden

Resultaat

De zorgvrager heeft passende ondersteuning ontvangen bij het versterken van de eigen kracht en het ontwikkelen en/of behouden van vaardigheden.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- schept proactief kansen en mogelijkheden om zoveel mogelijk de regie bij de zorgvrager te houden;
- motiveert de zorgvrager en naastbetrokkenen op een duidelijke manier om doelen te bereiken;
- toont actief betrokkenheid bij de mogelijkheden en problemen van de zorgvrager;
- bedenkt creatieve, vaak nog niet eerder bedachte, aanpakken en oplossingen;
- stimuleert de zorgvrager doelbewust tot participatie in de samenleving;
- adviseert naastbetrokkenen tijdig over de ondersteuning van de zorgvrager en de inzet van technologische hulpmiddelen gericht op autonomie;
- checkt regelmatig of de geboden ondersteuning voldoet met het oog op het versterken van de eigen kracht en de zelfredzaamheid van de zorgvrager.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Creëren en innoveren

P4-K1-W2 Communiceert met en begeleidt doelgroepen in de GHZ

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige zet diverse communicatiemethoden en -technieken in op verschillende niveaus bij de begeleiding van doelgroepen in de GHZ. Zij ondersteunt de zorgvrager bij het communiceren en stemt haar communicatiebenadering en begeleiding af op de zorgvrager. Zij ondersteunt de naastbetrokkenen in de communicatie met de zorgvrager.

Resultaat

De communicatie met en begeleiding van de zorgvrager is op passende manier verlopen.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige;

- stemt haar communicatie en begeleiding effectief af op de zorgvrager;
- maakt effectief gebruik van materialen en middelen ter ondersteuning van de communicatie van de zorgvrager;
- reageert adequaat op (non)verbale signalen van de zorgvrager;
- checkt regelmatig of de zorgvrager haar begrepen heeft;
- geeft de naastbetrokkenen proactief advies over de communicatiemethodiek en/of benadering die past bij de zorgvrager.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Materialen en middelen inzetten, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

P4-K1-W3 Begeleidt een groep zorgvragers en naastbetrokkenen

Omschrijving

De mbo-verpleegkundige geeft begeleiding aan individuele zorgvragers in een groep. Zij zorgt dat de naastbetrokkenen hier een bijdrage aan kunnen leveren. Ze observeert de groepsdynamiek en het gedrag van de zorgvragers. Ze helpt de zorgvragers bij het verkrijgen van inzicht in het eigen gedrag en het effect van dat gedrag op anderen. Ze bemiddelt of grijpt in bij conflicten. Ze let op overbelasting van naastbetrokkenen en bespreekt zo mogelijk een andere taakverdeling.

Resultaat

De individuele zorgvragers in een groep zijn op een passende wijze begeleid.

Gedrag

De mbo-verpleegkundige:

- motiveert individuele zorgvragers in een groep om zich, binnen hun mogelijkheden, zo ver mogelijk te ontwikkelen

P4-K1-W3 Begeleidt een groep zorgvragers en naastbetrokkenen

op sociaal(-maatschappelijk) gebied;

- past gedrag, communicatie en begeleiding makkelijk aan op verschillende zorgvragers en naastbetrokkenen, ook als zij verschillen qua cultuur of achtergrond;
- geeft constructieve feedback op het gedrag van zorgvragers (onderling);
- bemiddelt onpartijdig bij problemen, conflicten en onenigheid.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Omgaan met verandering en aanpassen

Keuzedeel

Aan elk profiel zijn ten minste twee keuzedelen (D) verbonden. Uit het aanbod van keuzedelen moet de mbo -student ten minste één keuze maken.

Het keuzedeel vergroot de arbeidsmarktkansen van de mbo -student of vergemakkelijkt de doorstroom naar een vervolgstudie. Het vormt als het ware een 'plus' op het diploma. Het keuzedeel is dan ook geen onderdeel van de kwalificatie - eis.

De beschikbare keuzedelen voor dit kwalificatiedossier zijn te vinden op kwalificaties.s-bb.nl. Op deze website staat ook een overzicht met alle keuzedelen gekoppeld aan kwalificaties.